*І чужому научайтесь,*
*Й свого не цурайтесь . . .*
Т. ШЕВЧЕНКО

# СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЛИПНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 11, 1957 No. 131. VOL. LXIV.

# КОНГРЕС ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ОДНОРІЧНЕ ІСНУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ

### СПІЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОБМЕЖУЄ ВИПЛАТИ З ТОГО БАНКУ ДО 3.000 ДОЛЯРІВ ДЛЯ ОДНОГО ФАРМЕРА

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 15-го травня була відкинула урядовий проєкт про призначення в бюджеті сум на так званий „земельний банк", з якого виплачується фармерам відшкодування за ті акри, які вони не управляють та тим способом збільшується прибутки фармерам і одночасно консервується землю. Сенат був прийняв законопроєкт про існування земельного банку, і тепер цю справу мусіла вирішувати окрема спільна конференція, складена з сенаторів і конгресменів. На цій конференції 9-го липня конгресмени погодилися на однорічне існування цього банку, і тепер суму призначену на виплати з того банку, вписали до загального бюджету департаменту рільництва, який виносить 3,606,543,747 долярів. Гадають, що Сенат і Палата Репрезентантів затвердять ухвалу спільної конференції, хоч може прийти до легкої боротьби за те, що конференція обмежила виплати з того банку до 3,000 долярів для одного фармера. Сенатори відкинули були обмеження виплати до 5,000 долярів для одного фармерам, і тепер важко буде їм погодитися на ще більше обмеження. Демократичні конгресмени обстоювали те обмеження виплат, щоб не допустити до тих надужить, які були в попередньому році, коли фармери діставали гроші з „земельного банку," хоч їх акри землі були управлювані. Деякі фармери діставали з того банку по 85,000 долярів річно. На домагання демократів вирішено, щоб земельний банк закінчив діяти з днем 15 вересня 1958 року. Вони твердять, що під час виборів не повинен існувати земельний банк, бо при його допомозі республіканський уряд міг би здобувати голоси фармерів. Одночасно конференція погодилася на те, щоб для земельного банку призначити тільки 500,000,000 долярів, а не 600,000,000 долярів, як це було в минулому році, який закінчився 30-го червня 1957. Цей законопроєкт признає також 325,000,000 долярів на консервацію землі. З цієї суми фармери діставатимуть гроші (по 2,500 долярів для одного фармера) на те, щоб на неуправлюваних акрах землі засівали траву і садили дерева та тим способом її консервували.

## Гомфрі вважає, що тепер неможлива така депресія, як у 1929 році

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі зізнавав на Сенатській Фінансовій Комісії і заявив, що тепер в цій країні не є можлива така велика депресія, яка була в 1929 році і пізніше. Гомфрі казав, що „ми вже навчилися, як недопускати до економічної кризи". Ми навчилися, що „надмірний скок вгору в економіці країни може спричинити надмірний спад вниз", і тому треба змагати до того, щоб економіка зростала без раптової звишки. Гомфрі пригадав своє давніше твердження про те, що уряд не сміє постійно збільшувати свої видатки, бо це було б причиною інфляції, від якої волосся ставало б дибка на головах. Але він злагіднив те своє передбачення тим, що тепер немає надмірних скоків вгору в економіці країни, і тому не треба боятися великої депресії.

## Луїс проти федеральної контролі над спілковими фондами

Вашингтон. — Президент спілки „Об'єднані Вуглекопи" Джан Л. Луїс заявив під час переслухання в Комісії Праці в Палаті Репрезентантів, що він є проти того, щоб добродійні фонди робітничих організацій контролював федеральний уряд. Луїс був єдиним з-поміж провідників більших робітничих організацій, який зайняв неґативне становище до законопроєкту про федеральну контролю над робітничими добродійними фондами. Луїс сказав, що „ухвалення того законопроєкту під впливом недавно виявлених зловживань робітничими фондами буде ділом пристрасти і не принесе користи народові". На його думку прийняття законопроєкту можна б в теперішніх обставинах уважати за кару для всього робітництва, хоч провинилися тільки нечисленні одиниці. „Не вірю, казав провідник вуглекопів, щоб республіка могла реґулювати ті добровільні товариства (робітничі організації), неставши при тому поліційною державою".

# В АМЕРИЦІ

● **Володимир Марко,** управитель дому УНО в Торонті, Канада, заявив поліції, що два озброєні бандити напали на нього, коли він їхав автом додому з домівки товариства, і пограбували його на 1,130 долярів, забравши одночасно чеки, особисті папери та ручний годинник. Бандити змусили Марка проковтнути 6 або 7 таблеток, після чого закнеблювали йому рота, і він довший час був непритомний.

● **Нюйоркські готелі** повідомляють туристів, що число кімнат із охолоджуваним повітрям збільшилося цього року в готелях у два рази і досягло 25,000.

● **У Джансон Ситі,** Теннессі, 30 осіб захворіло на легку форму полїо, яка не спричиняє паралічу.

● **Невідома особа** всунула до скриньки з часописами, яка мала бути вмурована в наріжний камінь будинку бібліотеки ім. Трумана, число часопису „Ди Мілвокі Джернал" з описом похорону сенатора Джозефа Р. МекКарті, відомого противника Трумана. Коли бувший президент це побачив, він відложив набік число „Ди Мілвокі Джернал" і заявив, що вмуровані будуть тільки місцеві ґазети.

● **Невідомі злочинці вкрали** у Ґеррі Шоппа з Ґрін Ловну, Лонґ Айленд, Н. Й., 800 живих норок, оцінених на 36,000 долярів. Кілька цих тваринок втекли і заховалися в кущах. Поліція остерігає, щоб ніхто не пробував ловити цих норок без твердих рукавиць, бо вони — кусають.

● **Автобусова кампанія „Ґрейгаунд"** плянує збільшити на 5 відсотків ціну за переїзд автобусами, які курсують в стейтах на схід від ріки Міссіссіпі і на північ від Вашинґтону, Д. К. Збільшення ціни за переїзд мотивується зростом платень.

● **Мері Госк із Квінсу** в Ню Йорку побачила на лавці біля свого дому паперовий мішок, в якому щось рухалося. Вона дала знати поліції. В мішку було п'ятиденне здоровеньке немовля, яке передано до шпиталю св. Івана, а звідтам — до дому найдухів.

● **Комісія,** створена з представників різних федеральних департаментів, повідомляє, що вже в 1960 році у продажі будуть харчі, законсервовані при допомозі радіяції. Дотеперішні проби на людях і тваринах виявили, що радіяцією законсервовані харчі „не змінюють складу цих харчів".

АЙВС ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО „ОБЛОГИ"



У зв'язку із все гострішою й усе безконечнішою дискусією в Сенаті у справі законопроєкту про громадянські права, сенатор Ірвінґ М. Айвс уставив у своєму бюрі ліжко, щоб могти витримати затяжну обструкційну кампанію південних сенаторів.

## Президент проведе вакації в Нюпорті, Ровд Айленд

Вашинґтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив журналістів, що президент Айзенгавер плянує провести вакації в Нюпорт, Ровд Айленд. Невідомо, коли Президент виїде на відпочинок і як довго відпочиватиме, бо це буде залежати від того, коли Конґрес скінчить свою працю. Проте, можливо, що Айзенгавер виїде на відпочинок, коли закінчить працю Палата Репрезентантів, а Сенат нараджуватиметься над проєктом про громадянські права. Президент має мешкати в дерев'яному будинку команданта морської бази на острові Ковстер Гарбор в затоці Нарраґансетт. Там є ґольфове грище і там є великі можливості ловити рибу, якої є подостатком в довколишніх водах. Досі Президент під час ферій любив ловити рибу в річних солодких водах, а цього року спробує рибалкувати на морі. Ця місцевість є дуже добра для відпочинку під час гарячих літніх місяців.

## Винайдено новий елемент 102 „нобелій"

Лемонт, Іллиной. — Арґон Нешенел Лябораторія повідомляє, що групі американських, англійських і шведських науковців вдалося винайти новий із найтвердших людською рукою зроблений елемент 102, який названо „нобелієм" в пошану Нобелівського Інституту в Стокгольмі, Швеція. Ця група науковців із трьох держав спільно працювала і бомбардувала інший синтетичний елемент 96 „курій" йонами вуглецю. Ці проби відбувалися в ляболаторії Нобелівського Фізичного Інституту. На думку цього винаходу впали американські науковці з Арґон Лябораторії Пол Р. Філдс і Арнолд Фрідман, які його теоретично обоснували. Їх думку скріпив англійський науковець Джан Мілстед, який побував в ЗДА, і який запропонував переводити проби в Нобелівському Фізичному Інституті в Стокгольмі. Там співпрацювали над тим винаходом шведські вчені Берн Астром, Вільгельм Форслінґ і Леннарт Гольм. Покищо вдалося випродукувати дуже малу кількість „нобелію", і тому не можна ще ствердити його прикмет.

## Д-р Солк передбачає повну ліквідацію полїо

Женева, Швайцарія. — 42-річний американський лікар-науковець, винахідник вакцини проти полїо д-р Йонас Е. Солк заявив на пресовій конференції, що незабаром пошесна недуга полїо „буде дуже рідка, а вкінці вона зовсім зникне". Д-р Солк перебуває в Женеві у зв'язку з четвертою Міжнародною Конференцією для Поборювання Полїо. Солк сказав, що теперішня вакцина ще не дає стовідсоткового забезпечення проти недуги полїо, але цю вакцину в швидкому темпі поліпшується, поки вона не стане на 100 відсотків певна. Представник мадярської делеґації повідомляв про появу полїо в тій країні і про те, що немає там подостатком вакцини ані „залізних легенів".

## Вже випробовують вакцину проти інфлюенци

Вашинґтон. — Представник уряду здоров'я повідомив, що в Монтґомері, Алабама, на добровольцях випробовують вакцину однієї фірми, якою можна буде щепити проти азійської інфлюенци. Ця недуга дуже поширена в азійських країнах і окремі її випадки зареєстровано вже і в цій країні. Незабаром почнуть випробовувати вакцину ще чотирьох інших фармацевтичних фірм, але масова продукція може початися аж за місяць, бо стільки часу треба на випробування вакцини. Треба кожного тижня стверджувати реакцію вакцини на організм, це значить — пізнавати, скільки протитілець витворилося в організмі для поборювання недуги. Випадки інфлюенци в цій країні були дуже лагідні, досі ще не було випадку смерти. Восени вакцина проти інфлюенци буде в масовому продажі, і хто схоче, зможе нащепитися. Вірус інфлюенци дістається до організму через ніс або горло.

## Ютика влаштовує зустріч Союзівців

Ютика, Н. Й. — 484-ий Відділ Українського Народного Союзу ім. Тараса Шевченка, що належить до найактивніших місцевих громадських організацій, влаштовує в найближчу неділю, 14-го липня, оригінальну „зустріч союзовців північного ню-йоркського стейту". У програмі зустрічі, яка почнеться о год. 1-ій пополудні та яка відбудеться в місцевому українському католицькому парку при Вуд Ровд у Вайтсборо, Н. Й., є зокрема виступ гол. предс. УНС п. Д. Галичина, а дальше спортові змагання за чашу Відділу та всілякі розваги. Цю імпрезу широко реклямує місцева американська преса та радіовисильні, як і телевізійна станція. До участи у фестині запрошені 22 довколишні Відділи УНС, як і загал українського громадянства. З нагоди зустрічі відбудуться організаційні наради представників Відділів УНС округи.

## ФРАНЦІЯ РАТИФІКУВАЛА ДОГОВІР ПРО ЕВРОПЕЙСЬКУ ГОСПОДАРСЬКУ УНІЮ

Париж. — Минулого вівтірка, 9-го липня, французька Національна Асамблея ратифікувала більшістю 342 голосів проти 239 підписаний вже нею та п'ятьма іншими европейськими країнами договір про спільний господарський ринок та про спільне використовування атомової енергії. В дипломатичних колах вважається, що ця ратифікація є найбільшим окремим кроком до европейської господарської унії, подуманої як етап у змаганні також до політичної федерації европейських країн. Цей договір про Европейську Господарську Спільноту підписали, крім Франції, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія та Люксембурґ. Договір, що вже був ратифікований також німецьким Бундестаґом, мав би увійти в силу вже з 1-им січня 1958-го року і він передбачає ступневе злиття економіки шістьох договірних країн упродовж найближчих 15 років. Згідно з договором, насамперед мало б бути скасоване між цими країнами мито на ядрові матеріяли, а мито на всі інші добра мало б бути зменшене на 10 відсотків. Це мало б статись 1-го січня 1959 року і опісля будеться поступово зменшувати дальші митні оплати, аж до їх повного скасування, що означатиме скасування митних кордонів між цими країнами. Договір так само передбачає вільний рух робітничих сил між цими країнами, створення спільного европейського банку, який фінансував би розвиток відсталих районів і подібне. До цієї унії належатимуть також заморські території її членів, відкриваючи свої ресурси і свої ринки для всіх договірних країн. Свою участь у цій спільноті заповіла з деякими обмеженнями, головно на сільсько-господарські продукти, також Велика Британія. Договір про спільне користування атомовою енерґією передбачає об'єднання матеріялів, з яких продукується атомову енерґію, як також об'єднання продукційних зусиль і, вкінці, спільне користування тією енерґією. Кінцевим результатом господарської унії мала б бути також політична унія, себто створення З'єдинених Держав Европи.

## Знову криваві бої на кордонах Ізраїлю і Сирії

Тель Авів. — Сирійські й ізраїльські військові з'єднання вели на протязі десяти годин запеклий бій біля Гонену. на північно - східньому пограниччі між Сирією й Ізраїлем. В бій були уведені міномети і кулемети і він був одніє із найтяжчих ізраїльсько-сирійських збройних сутичок з часу, як в листопаді мин. року ізраїльські війська пішли були походом на Сінайську пустиню. Трикратні намагання перемирної комісії ОН припинити бій не дали ніякого успіху, бо на них воюючі сторони не звертали ніякої уваги. Щойно за четвертим разом на інтервенцію діючого шефа штабу перемирної комісії ОН американського полковника Байрона В. Лері обидві сторони погодилися припинити бій і відступити на попередні становища. По ізраїльській стороні була вбита одна цивільна особа і сім поліцаїв було ранених. Були втрати теж і по сирійському боці, але їх кількість невідома. Ізраїль обвинувачує в започаткуванню сутички сирійців. У зв'язку з цим збройним ударом генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд звернувся до урядів обидвох країн із закликом припинити негайно бої і зробити всі заходи, щоб вони не повторилися в майбутньому.

## Британці намагаються розв'язати справу Кипру

Лондон. — Британський уряд почав нові заходи з метою знайти якусь розв'язку проблеми Кипру. Цю справу обговорювано востаннє на конференції прем'єра й інших представників уряду з губернатором Кипру полевим маршалом сером Джаном Гардінґом. Наради тривають уже три дні, але досі не опубліковано ще ніякого комунікату про їх вислід. В політичних колах думають, що Британія готується зліквідувати свою військову базу на Кипрі і перенести її до Кенії, залишаючи на Кипрському острові тільки летунську базу. Звільнений із заслання кипрський архиєпископ Макаріос, з яким відбуваються вже довший час розмови в справі майбутнього Кипру, вимагає для себе, як репрезентанта всього кипрського населення, рішального голосу в будьяких справах щодо Кипру. Проти цього виступає дуже рішуче Туреччина, яка заявляє, що в ніякому випадку не погодиться на приєднання Кипру до Греції, як цього вимагають грецькі націоналісти, ані теж на те, щоб турецьке населення на Кипрі було передане під владу грецької більшости. Британські чинники мають пропонувати Кипрові повну самоуправу, з тим, що оборона і закордонні справи залишаться за Великою Британією.

## ГОЛОВА АБН ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО ВІДБУВ РЯД ЗУСТРІЧЕЙ З ЧІЯНҐ КАЙ-ШЕКОМ ТА ІНШИМИ ДІЯЧАМИ НА ФОРМОЗІ

Тайпей. — Президент Центрального Комітету АБН Ярослав Стецько, відбувши успішну двомісячну поїздку по Австралії, прибув 21 червня ц. р. до Тайпею, столиці Вільного Китаю.

На летовищі Тайпею привітали Я. Стецька члени Місії АБН, ген. Чанґ та визначні лідери АПАКЛРОК — пп. Ку Ченґ-канґ, Ченґ Чісн-чунґ (керівник 6-го відділу Куомітанґу), д-р Пао Гуа-куо, Тан Є-мінґ, проф. Пао, проф. Лін, Ґванґ Ю, Фуненґ Сунґ, Лію Хуа-Чан, пані Тсай від Жіночої Ліґи та біля двох десяток інших представників китайських організацій. Маленька китайська дівчинка піднесла Я. Стецькові китицю рож.

Вже на летовищі голова АБН дав обширне інтерв'ю численним журналістам, у якому, як пише китайський щоденник „Чайна Нюз" з 22 червня ц. р., „закликав вільний світ дати активну підтримку антикомуністичним рухам поза залізною заслоною, бо тільки в цей спосіб можна оминути третю світову війну". Ця сама газета пише, що Я. Стецько „перестерігав західні нації перед близькою небезпекою атомової війни", якщо ідеї Вільного Китаю відносно антикомуністичної боротьби не будуть підтримані.

Ще цього самого дня Антикомуністична Ліґа Народів Азії влаштувала в честь Я. Стецька прийняття, на якому були теж члени Місії АБН.

Я. Стецько і члени Місії АБН зложили, дня 22 червня, вранці, у стіп пам'ятника вінки в честь китайських борців поляглих за свободу. Після зложення вінків, президент ЦК АБН і члени Місії зложили візиту голові китайської національної організації для міжнародних зв'язків Ґванґ Куо-шу, з яким Я. Стецько „обмінявся думками про те, як скріпити дружню співпрацю поміж антикомуністични-

(Закінчення на стор. 4-ій)

# СОВЄТИ БОРОНИТИМУТЬ КОЖНОГО ІЗ САТЕЛІТІВ, ЯК САМИХ СЕБЕ — ЗАЯВЛЯЄ ХРУЩОВ

### ПРИБУВШИ ДО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ, ХРУЩОВ НАЗВАВ МАЛЄНКОВА, КАГАНОВИЧА І МОЛОТОВА „ПАРШИВИМИ ВІВЦЯМИ"

Прага. — В дорозі з Москви через Львів до Праги Хрущов і Булґанін зупинилися на кордоні Чехословаччини на залізничій стації в Жіліні, де їх привітав перший секретар комуністичної партії Чехословаччини Антоні Новотни. Відповідаючи на привітання і на заяву Новотного, що комуністична партія Чехословаччини прийняла з повною апробатою рішення пленуму ЦК компартії СС про усунення Малєнкова, Кагановіча, Молотова і Шепілова, Хрущов заявив, що в совєтській „здоровій отарі" було кілька паршивих овець, які хотіли захопити владу, але це їм не вдалося, бо їх викинено своєчасно і рішуче. Як завдання свого приїзду до Чехословаччини Хрущов визначив „закріплення дружніх взаємин із соціялістичними країнами і з усіма волелюбними націями". У своїй короткій промові Хрущов згадав теж минулорічні події на Мадярщині, зокрема те, що „дехто сподівався", що ці події приведуть до контрреволюції теж і в Чехословаччині. Згадуючи Мадярщину, Хрущов підкреслив твердо, що Совєтський Союз рішений обороняти кожну з комуністичних країн, як себе самого. Совєти не можуть бути байдужими на те, що діється навколо них — казав він далі. Вони виступлять проти кожночасного агресора так, як виступили були наприкінці минулого року проти британських, французьких й ізраїльських агресорів, які затакували були Єгипет. Совєти не хочуть війни, але коли буде треба, то вони не заваґаються перед нею, тим більше, що вони мають „могутню індустрію, добру збройну силу і добрих союзників". Разом із Новотним вітали Хрущова і Булґаніна в Жіліні ще члени політбюра компартії Чехословаччини Кароль Бацілєк, Вацлав Копецки та Їжі Гендрих, як теж Вацлав Давід, міністер закордонних справ ЧСР. Між присутніми під час привітання не було чехословацького прем'єра Вільяма Широкого.

Водночас із цим подають із Москви, що в ході дальшої протестаційної акції проти вичищених з партійних і урядових становищ „догматиків і опортуністів" Малєнкова, Кагановіча, Молотова і Шепілова, совєтська преса і місцеві партійні організації починають видвигати домагання, щоб їх усіх усунути із членства партії і позбавити їх депутатських мандатів до Верховної Ради СССР.

## Москва домагається безумовного припинення атомових проб

Лондон. — Валеріян Зорін, совєтський представник на міжнародній роззброєневій конференції, виступив минулого вівтірка, 9-го липня з домаганням безумовного припинення дальших пробних експльозій атомової і водневої бомби впродовж двох або більше років. Таке становище Москви, якщо б вона його не змінила, виключила б будь-яке договорення в справі роззброєння, на можливість якого від деякого часу було багато оптимістичних поглядів. Діло в тому, що західні великодержави: ЗДА, Британія, Франція і Канада, пропонують припинення таких пробних експльозій на найближчих 10 місяців, але за передумовою, що в тому самому часі буде також припинена продукція тієї страшної зброї. Совєтський представник, натомість, домагається безумовного припинення проб, а на припинення продукції ставить іншу передумову, а саме, щоб раніше всі заінтересовані країни погодились на повну заборону вживати атомову зброю в евентуальній війні. Таке становище Москви, в опінії багатьох західніх дипломатів, „замикає двері" до дальших переговорів в цій справі, хоч американська делеґація все ще не тратить надії, бо вважає, що це ще не було совєтське „останнє слово" в цій справі. Деяка різниця поглядів в цій справі між американськими й іншими західніми дипломатами відноситься тільки до інтерпретації совєтського становища, а не до їхнього власного, в якому вони є цілком однозгідні.

# У СВІТІ

● **У Женеві** почалася дев'ятиденна 20-та Міжнародна Конференція в справах публічного виховання. Головні теми нарад — будівництво шкіл і підготова учителів для початкових шкіл.

● **Пейпінґське комуністичне** радіо сповістило, що в Жовтому морі зловлено черепаху, вік якої обраховують на 1,500 років. Панцер цієї черепахи завдовжки сім стіп і три інчі. Її передано до зоопарку в Дайрені.

● **В Монтаржі у Франції** помер від укушення кобри заклинач змій Ахмет Бен Віґай із Мароко. Заклинача змій вкусила в руку, скориставши з його неуваги, одна з його улюблених кобр.

● **У Мелбурні,** в Австралії, 6-річна Марія Тоффолон померла на протязі шістьох днів два рази і за кожним разом лікарям пощастило привести її знову до життя з допомогою масування серця. Лікарі заявляють, що це перший випадок в історії модерного лікування, коли хворий двічі пережив припинення діяльности серця. За останнім разом серце дівчинки не працювало майже 25 хвилин.

● **До Парижу** прибув із подорожі по Африці кол. кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон. У розмові з журналістами він висловив признаня для британських, бельгійських і французьких зусиль підтримувати в нормальний і здоровий спосіб націоналістичні змагання окремих народів Африки. Згідно з його обсервуванням, ці народи зробили великий поступ у своєму індустрійному, економічному та виховному розвитку.

● **Внаслідок спеки,** що охопила широкі простори Европи, зокрема Італію, Швайцарію, Західню Німеччину і Польщу, померло яких двісті осіб. Багато людей згинуло під час купелі, в якій вони — рятуючися від спеки — надто довго перебували. Деяка полегша наступила у Британії, Норвеґії і Франції. У Швеції холодно і падає дощ. В Австралії — в повному розпалі зима і випав рекордовий сніг.

● **Президент Сирії** Шукрі аль-Куватлі занедужав на інфлюенцу, що шаліє під сучасну пору також і в країнах Середнього Сходу. 64-річний президент заразився цією хворобою на одному з дипломатичних прийнять.

● **Іранський уряд** побоюється поширення холери та інших пошестей в навіщених землетрусом областях Ірану. Виникненню і поширенню хвороб сприяє те, що в багатьох місцевостях лежать ще не поховані трупи.

● **У Парижі** почне виходити в вересні цього року місячник „Американець закордоном". Журнал буде присвячений проблемам американської політики, які цікавлять европейців, а з другого боку — проблемам европейської політики, які цікавлять американців. Редактором журналу буде Волтер Керр, колишній европейський редактор щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн".

**СВОБОДА — SVOBODA**
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

| ПЕРЕДПЛАТА: | | SUBSCRIPTION RATES: | |
|---|---|---|---|
| На рік | $10.00 | One year | $10.00 |
| На пів року | 5.25 | Six months | 5.25 |
| На три місяці | 2.75 | Three months | 2.75 |
| В Джерзі Ситі і закордоном: | | Foreign and Jersey City Rates: | |
| На рік | $12.00 | One year | $12.00 |
| На пів року | 6.50 | Six months | 6.50 |
| На три місяці | 3.50 | Three months | 3.50 |

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

## ТРІЩИНИ В ДИКТАТУРІ

Кожна диктатура, як антинародне і антиприродне явище, може вдержуватись тільки терором, хитрощами та підступом, але ніколи — правдою. Воля є не тільки невід'ємним правом людини, але й її вічним прагненням, і тому жадна диктатура, як заперечення волі, ніколи не може бути вічною, а раніше чи пізніше мусить завалитись. Немає бо такої людської сили і не винайдено такого способу, щоб можна було скувати людську волю назавжди. Як прекрасно з'ясував наш Шевченко: „Не вмирає душа наша, не вмирає воля і неситий не виоре на дні моря поля, не скує душі живої і слова живого . . ."

Черговий доказ безвиглядности диктатури на довшу мету дає нова чистка в Кремлі і обставини, в яких її почато і переведено. Образ цього дають советські газети перед, під час і після вичищення Молотова, Маленкова та Кагановіча з президії центрального комітету комуністичної партії і з уряду.

„Інформаційне повідомлення" про пленум ЦК партії та про „виведення із складу" його президії Маленкова, Кагановіча і Молотова проголошено в московських „Ізвєстіях" і „Правді" з 4-го липня, рівночасно із закликом ЦК партії до „всіх комуністів ще тісніше ущільнити свої ряди під непереможним прапором марксизму-ленінізму" та „скерувати всі свої сили на успішне виконання завдань комуністичного будівництва". І під цим подано, в поазбучному порядку, фотографії членів уже перечищеного Центрального Комітету. Очевидно, що чистка свідчить про все інше, тільки не про єдність у „колективній диктатурі", але в большевицьких газетах все це йде виключно під знаком — єдности. І так, у „Правді" з 3-го липня, отже напередодні проголошення повідомлення про боротьбу та чистку, вміщена на першій сторінці велика редакційна стаття про — як це вже сказано в її заголовку — „непорушну єдність" між диктаторами і в партії. Довгу статтю про „ленінську єдність партії — джерело її непереможної сили" надруковано на другій сторінці.

Така сама брехня у живі очі про „ленінську єдність партії", про „могутню демонстрацію монолітної єдности нашої партії" і у виданнях газет після документального ствердження факту, що тієї єдности немає, бо ж саме через брак єдности вичищено з партії найбільших її головачів.

Большевицька диктатура є історією все нових і нових в ній тріщин, ліквідованих пострілами в потилицю, провокаціями та всілякими іншими „чистками". Тепер виявляється, що навіть у малому гурті „колективних диктаторів" кожний хотів би бути не тільки рівним, але й „найрівнішим", себто диктатором над диктаторами. Практика так само виявляє, що ці тріщини не мусять, хоч можуть бути, смертельними для диктатури. Сталін латав ці тріщини кулями. Хрущов пробує латати їх не так жорстоко, хоч не менш радикально. А поневолені народи далі двигають ярмо диктатури, яка сьогодні може дещо полегшати, але завтра може принести нову „єжовщину".

Калькуляція досить проста. Диктатори — смертні, як і всі люди. Скажімо, що в теперішній боротьбі за диктатуру переміг Хрущов, проголосивши бодай на словах „відлигу" у внутрішній політиці та „співіснування" в закордонній. Це йому було потрібне, щоб звалити з п'єдесталу небіжчика Сталіна та фаворизованих ним претендентів на становище диктатора. Але Хрущов уже — можна б сказати — заглядає в 70-ку, отже навіть коли б його не захопила мітла властивих диктатурі чисток, то може його постигнути природня смерть. І що тоді? Чи новий диктатор, логічно беручи справу, не захоче плюнути Хрущову в лице так, як плюнув він Сталінові, і „розвінчати" Хрущова поворотом до засудженої ним на словах Сталінової політики масового терору і репресій?

Правда, нові великі тріщини в комуністичній диктатурі не ворожать нічого доброго для самої диктатури, але вони, у відповідних обставинах, можуть бути ще гіршою ворожбою для поневолених нею народів, які вже стільки разів платили непомірно високу ціну за ліквідацію тих тріщин. І тому саме, що головною жертвою і комуністичної диктатури і тріщин у ній є завжди нарід, можна мати претенсії й жаль до вільного світу, що він волів занадто спокійно приглядатись нехай і оправданим надіям, що диктатура вкінці таки сама завалиться. Недавно, бо тільки в кінці минулого року, прогайновано велику кризу диктатури у зв'язку з подіями на Мадярщині і в Польщі, а тепер світ знову є радше пасивним спостерігачем її чергової кризи, не докладаючи зі свого боку більших зусиль до того, щоб ця криза стала смертельною для диктатури.

## ПОЛК. А. МЕЛЬНИК ПРО АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Полковник Андрій Мельник, голова Проводу Українських Націоналістів, перебуваючи на коротких відвідинах в Ню Йорку, безпосередньо перед своїм поворотом до Европи, склав минулого понеділка, 8-го липня, візиту Українському Народному Союзові і „Свободі" в їх приміщеннях у Джерзі Ситі. Користаючи з цієї нагоди, Редакція „Свободи", маючи на увазі деякі із заяв і тверджень полк. Мельника в останніх його виступах на канадійському і американському теренах, поставила йому ряд запитів у заторкнених ним актуальних справах української політики і одержала на це відповідні вияснення. Зокрема, „Свобода" просила полк. Мельника з'ясувати точніше його пропозиції, власне його стверджене в інших виступах позитивне відношення до таких акцій, як 1) скликання Світового Конґресу Українців, 2) продовжувана акція для об'єднання українських націоналістичних угруповань та 3) консолідація українського політичного фронту в одній спільній репрезентації.

1. Відносно Світового Конґресу Українців полк. Андрій Мельник пригадує, що думка про такий конґрес була висунена вже на перших нарадах Пан-Американської Української Конференції (ПАУК), але, на жаль, її призабуто. Тим часом, такий конґрес міг би мати велике значення для української визвольної справи, як моральна підтримка тим, що в умовинах жахливої окупаційної дійсности активно борються за волю, і як збірна опінія в користь української визвольної справи у вільному світі. Полк. Мельник вважає, що такий конґрес можна було б скликати й відбути на такій самій чи подібній базі, як скликано, відбуто і створено, як постійну інституцію, ПАУКонференцію із представників центральних українських репрезентацій з поодиноких країн вільного світу. На організатора і господаря такого конґресу надавалася б, на думку полк. Мельника, — з політичних та інших міркувань — саме ПАУКонференція, що вже є спільною репрезентацією українців американських країн. На цю тему полк. Мельник мав окрему розмову з генеральним секретарем ПАУК, адв. М. Пізнаком. „При добрій волі та наполегливій праці, такий конґрес можна було б відбути з великою користю для української визвольної справи вже в короткому часі, навіть в наступному році, коли припадають 40-ві роковини відновлення Української Державности", — твердить полк. А. Мельник. „Для здійснення цієї ідеї — заявляє він — український націоналістичний рух готов прикласти всіх своїх сил і старань на всіх теренах свого діяння".

2. Справа акції за об'єднання українського націоналістичного табору. Полк. А. Мельник твердить, що він не має жадних ілюзій щодо труднощів у цій акції, яка, власне кажучи, ведеться з різних ініціятив майже безперервно від того часу, як у цьому русі зайшли розбіжності. Багато націоналістів, як провідних, так і рядових, у різних періодах ставили прямо за „пункт своєї амбіції" завдання звести український націоналістичний табір знову до одного організаційного знаменника. Це свідчить, що приверненя організаційної єдности цьому таборові завжди було і залишається великим прагненням націоналістів. А коли досі не пощастило до цього довести, то це тільки свідчить про великі труднощі, які в цьому відношенні існують. Полк. А. Мельник не вважає за потрібне ці труднощі знову з'ясовувати чи оцінювати, бо це вже при різних нагодах та з різних боків зроблено. Він тільки стверджує, що ці труднощі мусять бути дуже великі, якщо їх навіть націоналісти не могли досі перемогти. Але це ще далеко не значить, що треба зрікатися нації та припиняти зусилля. У змаганні до об'єднання українського націоналістичного табору полк. А. Мельник добачає три головні етапи: 1) перемир'я між поодинокими націоналістичними групами, 2) координація їх діяння і 3) остаточне їх об'єднання як результат перемир'я та координації діяння і як одна з основних потреб і вимог українського визвольного фронту на Рідних Землях. Полк. А. Мельник з вдоволенням згадує, що такий шлях визнають за правильний і інші націоналістичні угруповання, а це з черги скріплює надію на успіх у майбутньому. Коли мова про теперішній стан, полк. А. Мельник вважає, що саме тепер з користю для загальної української визвольної справи успішно завершується перший етап, себто перемир'я, і продовжуються зусилля для здійснення другого етапу, себто координації діяння. Полк. А. Мельник запевняє, що він сам і очолювана ним ОУН продовжуватимуть свої зусилля в тому напрямку.

3. Справа спільного українського політичного фронту із спільною його зовнішньою репрезентацією — це вимога і необхідність теперішньої, як і кожної, ситуації, твердить полк. А. Мельник. Ця справа мала свій добрий початок в реорганізації Українського Державного Центру та створенні Української Національної Ради в липні 1948-го року. Полк. А. Мельник вважає, що було б зайвим повторювати позитивне наставлення і відношення очолюваної ним ОУН до Українського Державного Центру, як установи, і цього ні в чому не змінює вимушений вихід репрезентантів ОУН із складу УНРади. Причини цього виходу були достатньо з'ясовані. Все ж таки, щоб не було непорозумінь, полк. А. Мельник вияснює, що деякі наші політичні діячі у своєму практичному поступуванні поводяться так, начебто вони вважають Державний Центр за ціль саму в собі, а не засіб чи інструмент у змаганні до великої мети — волі, державної незалежности та суверенности Українського Народу. Тим часом, „не Державний Центр на еміґрації, не ОУН чи будь-яке інше угруповання, як і не один чи другий хвилевий, навіть поважний успіх, а тільки безапеляційна воля і повна суверенність нашої Батьківщини та нашого народу є тим категоричним імперативом і тією нашою найвищою метою, яку ми мусимо, повинні і хочемо досягнути за всяку ціну", — твердить полк. А. Мельник. „Так ми ставимось, — підкреслює він, — до Державного Центру, до власної і до всіх інших організацій та угруповань. Тому, хоч ми віримо й переконані, що саме шлях нашої організації є найпевніший до осягнення цієї остаточної мети, проте ми готові і хочемо співпрацювати з кожним, хто змагає до цієї мети, не ставлячи її під ніякий, навіть найменший чи хоч би тільки тактичний знак запиту". Далі полк. А. Мельник висловлює переконання, що коли дотеперішні консолідаційні заходи не дали повного успіху, то теперішня політична ситуація наказує „бодай координацію української політичної дії на зовнішньому секторі, при участі всіх українських національних політичних сил, включно з Українським Державним Центром". На закінчення полк. Мельник висловив певність, що, при добрій волі та при наполегливій праці, в обставинах взаємного довір'я та толеранції, можна здійснити не тільки тут з'ясовані найпекучіші постуляти української визвольної справи у внутрішній політиці української спільноти у вільному світі, але й добитись поважних нових успіхів в загальних українських змаганнях і аспіраціях.

Любомир О. Ортинський

## КОНФЕРЕНЦІЯ У СПРАВІ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ В КОЛҐЕЙТСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Гемилтон, Н. Й. — Протягом дев'яти років університет в Колґейті влаштовує літні тижневі конференції, присвячені питанням американської закордонної політики і її конфронтації з інтересами народів, що є нею безпосередньо чи посередньо заторкнені. Поставлені на високому академічному рівні і збагачувані опініями офіційних та напівофіційних речників американської політики і поодиноких народів, вони дають змогу учасникам запізнатися з обосторонним насвітленням проблем і виробити собі власний на них погляд.

Завдяки такому характерові конференцій, вони втішаються великою фреквенцією не лише причетних до політики, але (а може в першу чергу) й спостерігачів і зацікавлених закордонною політикою своєї країни американських громадських діячів, представників середнього й академічного вчительства і приватних осіб, які разом творять американську публічну опінію.

Цьогорічна, дев'ята з черги, конференція проходила під гаслом „Freedom under Law" від 1 до 5 липня і була присвячена актуальним питанням міжнародної політики і становищу до неї ЗДА. Конференція складалася з таких дискусійних кіл: Східня Европа, Західня Европа, Близький і Середній Схід, Далекий Схід, Африка на південь від Сагари, роззброєння і національна безпека, міжнародна безпека. Кожна дискусійна група мала свою комісію фахівців і консультантів, завданням яких було всебічно висвітлити тему. Учасники дискусійних кіл, вислухавши опінії компетентних референтів, мали змогу висловлювати свої погляди, ставити запити і робити суґестії. Крім щоденних засідань тематичних гуртів, двічі на день учасники конференції, що їх було понад п'ятсот, вислухували доповіді таких визначних американських політиків як губернатор стейту Ню Йорк — А. Гаррімен, губернатор стейту Меріленд, респ. сенатор Дж. Джевітс, публіцистка С. Портер, дем. конґресмен В. Гейс і інші. Крім того, конференція дала змогу її учасникам для приватних зустрічей і обміну думок з численними представниками поодиноких країн, з членами дипломатичного корпусу, політиками, науковцями і представниками преси.

### Критична аналіза політики ЗДА

Тяжко уявити собі якесь подібне, европейське ґремієм на якому так відкрито дискутувалася б політика уряду а члени парляменту атакували б не лише перед своїми громадянами, але й перед численним дипломатичним корпусом та чужинецькими спостерігачами різні потягнення міністра закордонних справ і навіть президента. З другого боку, намагання бути об'єктивним, сягнути до глибин проблеми і навіть неприємні справи називати на ім'я, створювали високоякісну академічну атмосферу, в якій було місце на все, тільки не на пропаґанду.

В цьому дусі робили свої доповіді в першу чергу члени комісії фахівців і консультантів. Передусім вони були в переважній більшості компетентними експертами проблеми, яку реферували, і щиро старалися представити американській і чужинецькій авдиторії світла й тіні американської закордонної політики. До речі, цих останніх, тобто тіней (засуджування нерішучости і прогавлень збоку офіційної американської політики), було в їх реферуванні куди більше, ніж підкреслювання успіхів. Робили це вони не ради „критики", але тому, що вважали, що доцільніше розглядати недоліки і шукати шляхів та способів для їх усунення, ніж займатися компліментами та самохвальбою.

### Східньоевропейські справи

У програмі цьогорічної конференції дискусійна група Східня Европа обговорювала події в Польщі, на Угорщині й в СССР, а консультантами в ній були з українського боку пп. д-р О. Антонович, д-р К. Кохно, адв. Р. Олесницький і д-р Л. О. Ортинський — зі студійної групи і видавництва „Пролог".

Під час двох сесій члени комісії й консультанти перевели рекапітуляцію подій в Польщі й на Угорщині і застановлялися над такими питаннями, як: доцільність позики ЗДА для Польщі; можливості інтервенції Об'єднаних Націй під час угорського повстання; сучасний стан в обох країнах і перспективи на майбутнє. Щодо позики Польщі переважна більшість референтів і дискутантів висловилася за її доцільність, хоча не приховували факту, що Польща перебуває під сильною контролею Москви, що Гомулка — комуніст, а сучасний польський режим далекий від демократії та свободи. В цьому сенсі висловився також і український консультант п. Олесницький, що при цій нагоді порушив справу української меншини в Польщі і її тісне пов'язання з цілістю української проблеми. Зокрема, на прикладі подиктованої Москвою атаки збоку Максима Рильського на ліберальні тенденції польської публіцистики, він вказав на імперіяльну політику Кремлю і його намагання сіяти непорозуміння між польським та українським народом.

Дебати над ситуацією в Угорщині, що їх попередив детальний огляд угорської революції, зроблений американським публіцистом X. Ем-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ярослав Курдидик

## РОЗЗБРОЄННЯ І ТОРГІВЛЯ З ЧЕРВОНИМИ

Американські закордонні кореспонденти у своїх звітуваннях стверджують, що всі дотеперішні наші приятелі у вільному світі висловлюють побоювання з того приводу, що ЗДА розпочали, у зв'язку з роззброєневою конференцією в Лондоні, один із таких маневрів, який може поважно захитати дотеперішньою незалежною політикою вільного світу.

Логічно міркуючи, коли ЗДА пішли б на якенебудь непередбачене зговорення з комуністичними контрагентами у справі чи то роззброєння, чи відкритої торгівлі, то це, як заявляють закордонні кореспонденти — було б рівнозначне зреченню з основних принципів Заходу. Деякі коментатори висловлюють і таку думку, що політичний вакуум, який витворився б після знесення дотеперішньої ізоляційної барикади, став би підхожим ґрунтом для зростання комунізму і піднесення його підірваного впливу та авторитету.

Преса вільних країн підкреслює, що цілий світ насторожився і з найбільшою увагою слідкує за розвоєм дальших подій — з одного боку, за роззброєневою конференцією в Лондоні, а з другого за поступуванням ЗДА у відношенні до червоного Китаю, з яким більшість дотеперішніх альянтів хотіла б нав'язати торговельні відносини. Самозрозуміло, що світ готовий привітати кожну поважнішу редукцію в роззброєнні, але це ще не означає, що впарі з роззброєнням малітиме страх і зростатиме певність щодо майбутньої політичної стабільности. Закордонна преса завважує, що всі хоч би і найбільш палкі намагання ЗДА не принесуть ніяких нових успіхів, якщо большевики використовуватимуть Лондонську конференцію, як трибуну, щоб ще й ще раз повторювати старі теревені про те, що, мовляв, тільки їм, „відвічним пацифістам", залежить на вдержанні світового миру, але Заходові, а особливо ЗДА, ніколи не залежало на тому, щоб мир встановляти й піддержувати.

Та чи не найцікавіше у цьому всьому те, що тоді як совєтські головачі приймають участь у гарячих дебатах в Лондоні, їхня пропаганда лянсує настирливо пропозицію, щоб, на випадок невдачі конференції, договорюватися з кожним партнером зокрема, що було б рівнозначне розбиттю і послабленню Заходу, як цілости. Деякі політичні знавці твердять, що це й була головна ціль, чому большевики, приїхавши до Лондону, почали обговорювати детально поодинокі фази майбутнього роззброєння і тим внесли деяке замішання та спантеличення. А Захід, правду кажучи, проґавив дещо, от хоч би те, що не узгіднив з усіма альянтами до подробиць, як далеко можна йти у зговореннях з СССР і як слід розуміти таку важливу річ, як прийняття „початкових і обмежених засобів обопільного роззброєння та його контролі" . . .

Особливо різко відгукнулися на це Німеччина, Корея і В'єтнам. Вони вважають, що, на випадок зміни дотеперішнього курсу політики Заходу, ці країни будуть першими, які комуністичний світ намагатиметься зліквідувати, як антикомуністичні форпости. Вони однозгідно твердять про велику розбіжність між тим, що було заплановане Заходом, і тим, до чого він тепер прямує.

У зв'язку з цим вилонюються в ЗДА дві протилежні течії з двома протилежними політичними наставленнями. Перша течія є за те, щоб тримати комуністичний світ і надалі в повній політичній та економічній ізоляції. Вона заступає погляд, що внутрішні труднощі примусять комуністів піти на чимраз більші поступки, а це спричинить у дальшому такий розклад комунізму, що він сам по собі перестане бути „воюючою догмою" і обмежиться самообороною, аж поки врешті цілковито не скапітулює. Ця течія враховує, як дуже важливий фактор, ролю поневолених народів, які своєю антикомуністичною динамікою мають найбільше допомогти в розкладі комунізму.

Друга течія, на багато менша впливами і засягом — це т. зв. „трейдисти", тобто ті, що хочуть зговорюватися з комуністичним світом, очевидно, з різного роду застереженнями. Вони виходять із заложення, що дотеперішня ізоляція СССР і червоного Китаю дала наслідки якраз протилежні до бажаних. „Трейдисти" твердять, що Москву і Пейпінг можна було б — враховуючи економічну перевагу Заходу — узалежнити до такої міри, що вони не відчували б потреби розбудовувати деякі галузі свого важкого промислу, який почав продукувати масово важку зброю для сателітів, і таким робом витворюється політичне напруження, що йому важко зарадити. „Трейдисти" пророкують, що через десять років, якщо Захід триматиме й далі комуністичний світ в економічній карантені, він ще більше зміцніє на своїй позиції. Оце й послужило за причину, чому в Америці проявилися тенденції до того, щоб відкрити торгівлю з червоним Китаєм.

Деякі „практичні політики" кажуть, що торгівля з Китаєм матиме подвійну користь: поперше, вона сповільнить розбудову його індустрії і унезалежнить його від впливів СССР, який пенетрує Китай економічно й політично, а подруге, через контакт із Заходом, Китай стане незалежною політичною силою, що у майбутній розгрі Заходу із Сходом зможе відіграти дуже важливу ролю.

Як виходить, однак, з останньої заяви державного секретаря Доллеса, закордонна політика ЗДА залишиться, головним чином, у відношенні до Китаю, непримирною, тобто, як і досі, політикою повної ізоляції. Це вказує й на те, що ЗДА, хоч сходяться й переговорюють час від часу з комуністами, але що сьогодні і доти, поки існує агресивний комунізм, мир можна вдержати тільки силою.

Б. Полянич

## СТРІЛ УНОЧІ

**СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ**

(12)

Стрижій почав також сміятися.

Для нас це дуже багато, для тебе мало. Діставатимеш відповідну платню і цілими днями гулятимеш в товаристві комісарів, аґентів і поліцистів. Скажи мені, чи це не приємна служба? А ще як трапиться якась гарна аґентка! Словом, величезні зв'язки, прекрасна репрезентація і певність, що тебе не арештують, а щонайбільше можуть попросити зайти до комісаріяту.

— А потім бойкот цілої суспільности або куля в лоб зрадникові народу! — докінчив Ромко. — На це мене не візьмеш, коханий Генку!

Стрижій знизав плечима.

— Мій дорогий! Я зовсім тебе не хочу на ніщо брати. Але таким чином ти можеш нам зробити величезну прислугу, а вслід за тим визволити Стефу.

— Стефу? При чому ж вона тут?

— А при тому, мій любчику, що, нібито визволяючи чи стараючись звільнити свою сестру з арешту, ти силою обставин познайомишся з Зонею Зоєвською. Ти знаєш Зоєвську, популярно звану Зузею?

— Знаю. Це ж товаришка моєї сестри з сімінару.

— Ця сама. Вона тепер працює на Головній Пошті. А дружина Кремера — це її тітка. От шлях і готовий. Що ти на це?

— Що я на це? Чи я знаю? — призадумався Ромко. — Піти до Зузі це ще нічого.

— Звичайно, що нічого! — погодився стрижій. — Але що дальше, то мабуть не треба тобі радити, ти вже маєш своїх 26 років і знаєш, як поступати! Справа легка, а обставини так склалися, що ти єдиний тут можеш щось зробити.

— Чому я єдиний? — заперечив Ромко. — Чому ти з цією пропозицією не звернешся до когось іншого?

— Наприклад?

— Ну, хоч би до Славка!

— Тому, що, поперше, не Славкова сестра сидить в кримінали, а твоя. Коли хтось інший шукатиме дороги до Кремера, або сидітиме в шинку з ним, то він не матиме ніякого оправдання на свій вчинок, коли ж те саме зробиш ти, то твоє не тільки право, але й обов'язок допомогти сестрі. А подруге, я тобі єдиному вірю. Славко, чого доброго, схвилюється — а ти його знаєш дуже добре — й, сидячи в якійсь кнайпі з Кремером, витягне революер і пустить йому кулю в лоб, а потім сам себе застрелить, думаючи, що він робить найбільше геройство. Славко чи Малицький, бо тільки з уваги на походження можна брати їх до уваги, є дуже добрим матеріялом, але на тонкій роботі вони не розуміються. А це робота дуже тонка, коронкова, дорогий мій!

Ромко задумався: Стефу можна буде звільнити . . . Якщо не видістати її до процесу, то хто-зна, чи не засудять її на кілька років тюрми. А батьки? Той, що сипле, певно знає її витівки, як підручної шефа . . .

. . . І справді, в іншій спосіб не можна буде викрити бацилі рака, що точить наше підпілля . . . Але як це зробити? . .

Рішився!

— Добре! Коли маю зголоситися у мецената? — спитав спокійно.

Стрижій стиснув йому руку.

— Я знав, що ти погодишся! Дуже радий! Тепер мушу тобі признатися, що це був плян мій і мецената. Полковник погодився тільки під умовою, що ти погодишся! Значить, ми виграли!

Ромко всміхнувся.

— Не кажи гоц! Я, щоправда, погодився, але вислід кожного бою непевний. А як я нічого не вдію?

— Виключене! Як познайомишся з Кремером, який дуже добре знає, хто ти є, то він скоріше старатиметься стати твоїм приятелем, як ти його, бо потребуватиме тебе на довше, як ти його. Це — перше. А друге: ви обидва гратимете свої ролі, тільки з тією різницею, що він ще не знає, в чому річ, а ти вже знаєш. І врешті третє: ти матимеш точні інструкції від мецената. А що ти належиш до того роду розвідчиків, які не цікавляться іншими справами, то й так не зможеш, навіть, якби хотів, виляпати те, чого не треба, а говоритимеш тільки те, що тобі скаже меценат.

— Добре, але на випадок всипи, як ви мене оправдаєте?

Задні двері відчинилися і до кімнати всунулася голова молодшого стрижія:

— Генку, до нас мабуть йдуть гості!

Ромко вхопив капелюх:

— Куди йти? — спитав.

— Вийди задніми дверима. Швидко! Сьогодні будь у мецената! Здоров!

Задні двері зачинилися. Стрижій витягнув шуфлядку, поклав на столику кілька бритв і одну з них почав гострити.

Двері з вулиці відчинилися і увійшло двоє молодиків.

— Ви є власником цієї фризієрні? — спитав один з них, не вітаючись, тоді як другий підійшов до задніх дверей і широко їх відчинив, заглядаючи на подвір'я.

— Добрий день! — відповів спокійно стрижій і, переставши гострити бритву, спитав:

— Я є власником. А ви хто такі?

— Поліція. — І молодий чоловік відгорнув плащ, показуючи значок. — Нас повідомлено, що ви тут переховуєте летючки революційного змісту. Маємо наказ перевести у вас обшук. Ось тут наказ. Ваше прізвище?

— Євген Старецький. Будь ласка, шукайте!

І стрижій спокійно почав далі гострити бритву. Дивлячись, як аґенти витягали шуфлядки, він подумав:

— Добре сипле! Здорово!

# КОНФЕРЕНЦІЯ У СПРАВІ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ В КОЛҐЕЙТСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

метом, — виявили великі проґавлення зі сторони так ЗДА, як і ОН, що мали шанс, спираючись на прохання про допомогу леґального уряду Імре Надя, активно включитися в події й унеможливити криваве придушення революції совєтськими військами. Член комісії фахівців, викладач російської історії в Колґейтському університеті, професор Перрі, пішов у своїх висновках ще далі і вказав на впливи, які могла мати успішна угорська революція на ситуацію в СССР. Свої висновки він арґументував численними проявами симпатій до угорського довстання і повстанців збоку українського населення західніх областей УССР, заворушеннями серед студентів у Ленінграді і жертвенністю українських селян, що допомагали угорським в'язням під час їх постою на залізничних стаціях, за що багатьох з них суворо покарано. Нав'язуючи до угорських подій, українська консультантка д-р К. Кохно відмітила спільність інтересів усіх поневолених російським большевизмом народів, визволення яких у великій мірі залежить від синхронізації визвольної боротьби т. зв. сателітів з боротьбою неросійських народів СССР.

Третя тема — події в СССР — не могла бути як слід висвітлена з уваги на те, що саме напередодні стало відомо про нову чистку в Кремлі, і майже ціла сесія була присвячена обмінові думок в зв'язку з цією подією. На цій сесії виступив з довшим експозе представник юґославської амбасади і директор інформаційного бюра Новаковіч. Висловивши неприховану втіху з приводу усунення Молотова, що, на його погляд, був головним спричинником останньої, протитітовської акції в СССР, і засудивши як „неправильне" придушення Совєтами угорського повстання, Новаковіч намагався переконати авдиторію, що Східня Европа мусить іти шляхом соціялізму, і що у випадку Польщі та Угорщини самостійність цих країн не може загрожувати безпеці СССР, значить не може вийти поза межі внутрішніх справ.

## Африкансько-азійські проблеми

Тоді як справи Західньої Европи, Латинської Америки і роззброєння знаходили серед учасників конференції відносно мале зацікавлення, увагу переважної більшости притягали сесії, присвячені проблемам ...ського та Середнього ... і Африки. Частинно ...алася на це обставина, що консультантами в цих сесіях були дипломатичні представники дотичних народів, опінії яких віддзеркалювали становища їх урядів. В цей спосіб учасники конференції могли вислухати вислови спірних сторін в єгипетсько-ізраїльському конфлікті і слідкувати за обміном поглядів представника Тунісії й Франції щодо ситуації в Альжирі. В обидвох випадках словесні дуелі дипломатів народів, що практично перебувають на воєнній стопі, велися в атмосфері холодної, безпристрасної арґументації і з ціллю переконати в слушності своєї справи численну авдиторію. У випадку з'ясовувань представника Тунісії Бурґіби (сина прем'єра, радника амбасади у Вашинґтоні), його надзвичайно поміркований, але спертий на факти закид на адресу Франції за її криваву пацифікаційну політику в Альжирі, нагородила публіка аплявзом, а слабу репліку французького аташе Манета — гробовою мовчанкою.

## Зріст поінформованости про українську справу

Українські учасники колґейтської конференції, що могли робити порівняння з конференціями минулих років, стверджували задовільний зріст поінформованости чужинців про нашу справу. Учасникові, що, як автор цих рядків, вперше приймав участь в конференції, теж приходиться ствердити, що проведена дотепер на цьому відтинку праця, зокрема кількалітня участь представників УКК на конференціях, починає давати добрі висліди. Доводилося стверджувати, що американські учасники конференції вже поінформовані про визвольну боротьбу українського народу; в одному випадку, коли один з референтів, вичислюючи народи, що їм повинні ЗДА допомогти визволитися від большевизму, обмежився тільки сателітами, з американської авдиторії понеслися запити: „А де Україна?" Також, коли йде про виступи польського представника, адвоката Корбонського і кол. румунського амбасадора, обидва вони вважали за відповідне підкреслювати свою наскрізь позитивну поставу до української визвольної боротьби, а Корбонський заявив, що поляки вважають українські незалежницькі змагання за наскрізь слушні і від цілого серця бажають українцям державної незалежности. Врешті, навіть деякі з тих учасників конференції, які ще два-три роки тому промовчували або неґативно висловлювались про Україну, цього року здобувалися на об'єктивізм і згадували позитивно українську справу. Коли ж іде про розуміння проблеми американськими учасниками, то цього року було вже кілька таких, які чітко з'ясовували положення в СССР і підкреслено говорили про російський імперіялізм, як головного носія большевицької політики і загрози для вільного світу.

**Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 69 тисяч членів, є передова народна установа американських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.**







# З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

## Картерет, Н. Дж.

### Закінчення навчання в Недільній Школі.

П'ятий рік навчання в 5 клясах Недільної Школи при українській православній парафії св. Димитрія закінчився цього року незвичайно врочисто.

15 червня сповідались у церкві 127 школярів, 60 батьків і навіть два прадіди. В цьому обов'язку місцевому парохові, о. Івану Гундякові, помагав о. митр. Андрій Кущак з Гіксвилл, Н. Й. 16 червня, в День Батька, всі ці учні і батьки причащались. Лава за лавою, тихесенько приступали до Господньої Трапези, при співі церковного хору під керуванням п. Йосипа Рейнаровича і при видимому піднесеному настроєві приявних, що по береги виповнили храм Божий. Темою проповіді о. пароха було святкування Дня Батька та святий обов'язок молодого нашого покоління добувати знання в високих школах, щоб бути радістю батькам, поміччю церкві, корисними громадянами нашої Америки та достойними й авторитетними речниками Українського Народу, який продовжує боротьбу за визволення і державність.

Після Богослужби батьки й учні перейшли до Українського Святодимитрівського Осередку на сніданок, що його приготовили членкині Товариства Родичів і Учителів. Після спільної молитви дітвора відспівала пісню на честь батьків, а пані Анна Бейсон, предс. Тов. Родичів і Учителів, відкрила програму, передаючи провід у руки пані Ірини Гундяк, управительки Недільної Школи, яка й сказала вступне слово. Головним промовцем був п. адв. Расселл Ковалишин, асистент прокуратора повіту Нортгемптон, Па. Треба зазначити, що адв. Ковалишин, син свідомих українських батьків. Під час Світової Війни служив в армії ЗДА, вийшов з армії в ранзі капітана, був головою відділу Ветеранів Закордонних Воєн, а тепер є директором Цивільної Оборони і отримав назначення помічника повітового прокуратора. Промовець ґратулював парафії та її організаціям за працю і за Недільну Школу. Нав'язуючи до проповіді в церкві, промовець вказував на обов'язок молоді добувати найвищу освіту. Приявні школярі й батьки надгородили його грімкою овацією.

За найкраще виконані письменні іспити видано дві нагороди, які уповажнюють учнів до одного місяця вакацій і участі в українських культурних курсах ведених під опікою УНСоюзу на Союзівці в Керґонксон, Н. Й. Одну таку нагороду, спонсоровану Чоловічим Клюбом св. Димитрія, отримав Реймонд Зазворський з рук п. Володимира Кармазина, що з дитинства є членом УНСоюзу. Другу спонзоровану Тов-ом Св. Анни вручила пані Парія Літус, заст. предс. тієї організації, Катерині Делай. Якщо б цих двоє учнів були перешкоджені, їх місце займуть на основі іспиту, Ричард Гарром і Іванна Симчик.

Чотири наступні нагороди від імени спонзора Т-ва Родичів і Учителів вручила пані Анна Бейсон, предс., таким учням: Вейн Василик, Надя Нартович, Аллен Фойтлін і Емілія Кремпоська. Їх заступниками є: Іван Врублевський, Марія Карол Врублевська, Ричард Филлипс і Арлін Комлевська. Ці нагороди уповажнюють школярів до одного тижня вакацій в таборі веденому УРСоюзом в його літній оселі в Ґлен Спей, Н. Й.

Дванадцятеро школярників отримали з рук о. пароха т. зв. „Фадер Джан Аводс" за особливі поступи в науці. Сорокcім нагород вручила такому ж числі учнів пані Ірина Гундяк, управителька школи, за взірцеве вчащання на науку. Всі ці нагороди пов'язані зі значними коштами. Радісно відмітити, що парафія і її організації, а зокрема ж Т-во Родичів і Учителів розуміють потребу заохоти дітворі до пильної науки.

Не забули і про нагороди вчителям. Пані Анна Бейсон також вручила з відповідним словом дарунки — пані Ірині Гундяк, управительці, і учителям Недільної Школи, а саме: паням Стефанії Филлипа, Анні Бавмґартен, Анні Трух, Вікторії Кармановскі-Плута, паннам — Софії і Катерині Леськів, Алісії Василик, Флоренсії Музика і інж. Іванові Літусові.

На закінчення о. Іван Гундяк висловив подяку учительському зборові, Т-ву Родичів і Учителів за піклування школою, адв. Ковалишинові за гарну промову, а дітям поґратулював за успіхи і нагороди і молитвою закінчив той сніданок, що залишається радісним споминoм у пам'яті його учасників.

Н. К.

## Клівленд, Оґайо

### Бенкет Т-ва Культурних Городів.

„По дорозі до маґістрату стараюся завсігди вступити бодай на кілька хвилин до Культурних Городів. Тут насолоджуюся думкою, що ідея створення цієї інституції народилася в нашому місті, — ідея, що так влучно зображує одинокість завдань різних культур світу", — говорив мейор міста на бенкеті цієї одинокої в Америці інституції. На цьому бенкеті заступали Українську Громаду члени президії Українських Злучених Організацій, а в програмі брали участь з українського боку: Танкова група дівчат з Пласту та Зірка Кавка зі сольовим танком.

### Виставка Українського Народнього Мистецтва

В університеті „Вестерн Різерв Юніверситі" відбувся показ і виставка народнього мистецтва... Про виставку подбали: Арета Олінкевич, Ірина Комарянська і Ярема Раковський. Українські танки були демонстровані Славою і Деннісом Бобечками, Зіркою Кавкою (в оригінальнім гуцульськім строю) та танковою групою СУМА.

### Виступ Хору „Дніпро"

В рамцях ІV-го річного концерту Клюбу Співаків Святого Імени, що відбувся в днях 5 й 6 травня б.р. у великій авдиторії каледжу св. Івана (при латинській епископській катедрі), виступив наш хор „Дніпро" під проводом Ореста Садовського. Хор виступив в народній ноші і вже своєю появою зробив велике враження на присутніх. Це враження зростало згодом до правдивого ентузіязму, особливо по „Чуді в Почаєві" і збірці народніх пісень „Гомін села". Загалом відспівав хор 8 пісень.

### Жалібні сходини

Заходом Українських Злучених Організацій 5 травня відбулися Жалібні сходини присвячені пам'яті сл. п. Гетьманича Данила. Зі споминами виступали п. Денеґа і проф. Бачинський.

### Академія в 16-тиріччя повстання Хорвацької держави

Старанням хорватського Т-ва „Родолюб" відбулася Академія в річницю проголошення Самостійности Хорватії. Академія пройшла під знаком великого зденервування, викликаного справою генерала Анте Павеліча. В численних промовах і резолюціях всі хорвати, католики і мусулмани, солідаризувалися зі своїм шефом і стануди в його обороні. До маніфестації прилучилися представники Українських Злучених Організацій. При тім мимоходом стрінула українську делеґацію мила несподіванка: Представник Мадярських Зл. Організацій теплими словами згадав про прихильне становище українців супроти мадярських патріотів під час протимосковського зриву.

### Парада в день Льояльности (1го травня)

У цій параді брали участь уніформовані частини СУМА, Пласту і Золотого Хреста та ОДВУ. Очолювали представники Українських Злучених Організацій.

Ольга Бак.

## Денвер, Колорадо

### Українська Школа

Українська школа при українській католицькій церкві в Денвері, з нагоди 300-ліття з дня смерти гетьмана Богдана Хмельницького, вшанувала 9 червня цього року його пам'ять. Тоді ж і відбулося офіційне закінчення шкільного року. На програму імпрези зложилися такі точки: 1) прилюдний іспит з української мови і історії України; 2) доповідь про Богдана Хмельницького; 3) сценічна картина; 4) співи і деклямації.

Імпреза відбулася у модерним приміщенні і зробила на присутніх додатне враження. Іспит з української мови виказав, що вчителі української мови заслуговують на особливе признання. Їхнє завдання було незвичайно важливе, бо діти української мови поза українською школою майже не вживають. Не дивлячись на цю велику перешкоду, висліди праці вчителів є помітні і корисні. З увагою всі прослідили іспит з історії України. В науці цього предмету діти користувались підручником „Короткий курс історії України" — що його уложив і видав на циклостилю їхній вчитель історії. З відповідій учнів було видно, що вони не лиш знають факти з історії України, але й розуміють їх причиновий зв'язок. Доповідь виголошено на тему: „Значення Богдана Хмельницького для України". Присутні мали нагоду побачити оригінальну п'єсу, яку написав учитель денверської школи пан Богдан Супінський. Акція п'єси відбувається в майбутньому 1970 році, в посольстві вільної Української Держави в Вашинґтоні.

Під керівництвом місцевого дириґента пана Ярослава Нижника діточий хор гарно відспівав низку стрілецьких і патріотичних пісень. З радістю можу признати, що вчителі вложили дуже багато праці і осягнули задовільні успіхи. Багато батьків не доцінює значення української школи для дітей, бо на 80 дітей у шкільному віці в Денвері лиш 28 ходило систематично до школи.

Стефанія Левченко.

## Успіхи Р. Огроднік



Дня 27 травня 1957 року закінчила музичні студії в Музичній консерваторії у Филаделфії й одержала ступінь „Бакалавра музики" Роксоляна Огроднік, одна з найздібніших учениць проф. Едварда Штоєрмана відомого довголітнього віденського педагога.

Свої студії почала вона в Українському Музичному Інституті в Дрогобичі, — кляса проф. В. Пюрка. Продовжувала їх у Німеччині у відомого композитора Гарльбека. По приїзді до Америки вчилася приватно у проф. Р. Савицького, пізніше в клясі того ж професора в Українськім Музичнім Інституті.

На основі спеціяльного конкурсу, що відбувся у Филаделфійській Консерваторії — одержала вона стипендію цієї консерваторії аж до закінчення муз. студій.

Українське громадянство мало нагоду переконатися про непересічний піяністичний талант Роксоляни Огроднік з її публічних виступів в Ню Йорку й Филаделфії. В початках творення відділів УМІ вона організувала клясу гри на фортепіяні у Вілмінґтоні, але згодом перейшла до Честер і Филаделфії, де працює досьогодні.

Наша спільнота — зокрема музичні круги — радіють з приводу побільшення музичних кадрів і тому сердечно ґратулюємо Роксоляні Огроднік та бажаємо на дальше гарних успіхів в ділянці музичної праці.

**Вступайте в члени Українського Народного Союзу!**

**РОЗШУКИ**

Пошукую двох рідних братів **МИКОЛУ і ІВАНА ПІДЛІСНИХ** родом з с. Віжків, повіт Перемишляни. В 1942 році були вивезені до Німеччини. Хто б знав про них, або вони самі, прошу писати до:
**ANASTASIA REKA**
931 Joiner St., Rochester 5, N. Y.

**ФРАНКА МАДЯРОВСЬКА** пошукує своїх рідних зі села Лиса Мала, пов. Львів. Хто знав би про родину Мадяровських, або вони самі, нехай пишуть:
**FRANKA MADJAROVSKA,**
selo Brezik, 2. p. Prnjavor,
Bosna, Jugoslavia

Пошукую свого крайна з Бажанів **ВАСИЛЯ СЮДАРИКА**, який замешкав у Кронтон. Мало з краю листа до нього. Прошу голоситися, а я вишлю того листа.
**PAWLO OLIWIA**
688 Prinston, Palmerton, Pa.

ПОШУКУЮ
**МИХАЙЛА ФЕНИКА**
**сина Івана**
з села Вільшани, пов. Перемишль. Маю для нього вістки з дому. Хто знав би про місце перебування прошу писати на адресу:
**МИХАЙЛО ІЛЬКІВ**
**173 Ave. C, New York 9, N.Y.**
Заграничні часописи прошу передрукувати.

**АННУ з Мінковичів ВОЛЯНСЬКУ**, яка з мужом і сином виїхала в роках 47-49 з табору в Німеччині (здається Мюнхен) до Америки пошукують брат Роман і тітка Солтикевичі з Едмонтону, Канада. Всіх, що знають про них прохаю писати на адресу:
**РОМАН СОЛТИКЕВИЧ,**
12344 — 95 Стр., Едмонтон, Алта., Канада.

Пошукую пана **ГОРБАЛЯ СЛАВОМИРА** зі Львова. Важні вісті з краю для нього. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситись до **ІВАН БУДЗ,** 92 Roosevelt Pl., Mineola, N. Y. Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую **РОМАНА ГАЛАТУ** з Черча, пов. Рогатин. Хто знав би його адресу, або він сам, то прошу написати на цю адресу:
**OLGA DARMIC**, 43 Bolo St., Cabramatta, N. S. W., Australia. Заграничні часописи прошу передрукувати.

ПОШУКУЮ
**МИКОЛУ ДІДІВ**
**сина Павла**
Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситися до:
**NICK UKRAINETZ**
Gleneairn, Manitoba, Canada.



# ГОЛОВА АБН ЯР. СТЕЦЬКО НА ФОРМОЗІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ми націями в Европі і Вільним Китаєм" („Чайна Пост", з 23 червня 1957).

Цього самого дня голова ЦК АБН, в супроводі членів Місії склав візиту директорові державного бюра інформації, п. Сампсон Шенові та поінформував його про працю АБН в Европі, Австралії та в інших країнах. Після обіду Я. Стецько, в присутності членів Місії, мав довгу розмову з політичним заступником міністра закордонних справ, п. Шенг Чанг-гуаном про можливості актуалізації питання поневолених народів на форумі Об'єднаних Націй.

В понеділок вранці, 24-го червня, голова ЦК АБН мав розмову з проф. По, директором Інституту Міжнародних Зв'язків і спеціялістом для справ Сходу Европи, в якій порушив різні питання відносно поневолених народів у СССР; відвідав найвищу наукову інституцію Вільного Китаю „Академія Сініка" в товаристві д-ра Чу Чія-гуа, який є головою цієї Академії і головою китайської асоціяції для ОН. Д-р Чу Чія-гуа влаштував в честь гостя прийняття, на якому, крім членів Місії, був п. Ку Ченг-канг і інші визначні особистості. Після обіду Я Стецько і члени Місії відбули нараду з проф. Пао, шефом пресової агенції, під час якої були обговорені різні точки співпраці поміж пресовим бюром АБН і китайською пресою.

Дня 25 червня 1957 Я. Стецько вручив генеральному секретареві китайської Ради Оборони, ген. полк. Чов-Чі-Джов, який є одночасно головою китайської національної атлетичної федерації аматорів, спортову чашу т. зв. „Українську Чашу Свободи".

Цього самого дня Я. Стецько і члени Місії були прийняті віцепрезидентом Чен Ченгом та прем'єром О. К. Юі. Заступник президента держави Чен Ченг вгостив голову АБН і членів Місії підвечірком.

Президент китайської національної організації для міжнародних зв'язків, який є одночасно віце-президентом парляменту, Гванг-Куо-шу, влаштував цього вечора прийняття в честь голови АБН.

В середу, 26 червня, Антикомуністична Ліга Народів Азії, влаштувала в ратуші міста Тайпей „ті-парті", на якому, як писала китайська преса, було понад 60 китайських депутатів і професорів. Перед цією добірною публікою мав Я. Стецько обширну доповідь на тему: „Перспективи національних революцій та положення за залізною заслоною". Ввечері голова ЦК АБН мав розмову з керівником 6-го відділу Куомінтангу, п. Чен Чісн-чунгом, який вгостив опісля Я. Стецька і членів Місії вечерею, на якій були запрошені теж інші лідери Куомінтангу.

Наступного дня, 27-го червня, Я. Стецько був прийнятий президентом Вільного Китаю, маршалом Чіянг Кайшеком. Під час розмови голова ЦК АБН дискутував про методи і засоби поборювання російського імперіялізму.

Цього ж дня голова ЦК АБН мав розмову із сином президента, ген. Чіянг Чінгкуо. Другий син президента Чіянг Ве-го, запросив його на обід до міжнародного Ротарі-клюбу в Тайпею, де були присутні представники 12-ти націй (ЗДА, Франція, Англія, Японія, Туреччина, Китай, Корея, В'єтнам, Філіппіни й інші) та члени дипломатичних представництв у Вільному Китаю. Я. Стецько, як почесний гість, виголосив коротку доповідь на тему „Поневолені Росією народи і вільний світ". Теж наступного дня, в п'ятницю, 28 червня, Я. Стецько промовляв, як почесний гість, до новоприбулих китайських втікачів, які нещодавно, після вбивства капітана корабля і знешкідливлення залоги, прибули з комуністичного Китаю, через Гонг-Конг, до Тайпею. Між почесними гостями були теж міністер внутрішніх справ Вільного Китаю Ванг Тег-Пу, представники від американців і п. Ку Ченг-канг та інші. Урочистість була передавана на китайський континент. Цього ж дня ввечір, на запрошення китайської Асоціяції для ОН, Я. Стецько мав доповідь про „Міжнародне положення України та інших поневолених большевизмом народів".

В неділю, 30-го червня, в приміщенні Місії АБН, відвідав Я. Стецька д-р Чу Чія-гуа, президент „Академія Сініка", колишній міністер освіти, дорадник президента, президент китайської Асоціяції для ОН. Під час розмови були порушені питання співпраці поміж українськими та китайськими науковцями і науковими інституціями.

Після обіду голова ЦК АБН і члени Місії відвідали проф. Ліна, а ввечері були присутні на першому змаганні за „Українську Чашу Свободи" двох найкращих спортових дружин копаників.

В присутності біля 2,000 глядачів, генералів головного штабу китайської армії, п. Ку Ченг-канга і посадника міста Тайпею, Я. Стецько відкрив змагання короткою промовою, після якої заступник шефа генерального політичного департаменту міністерства національної оборони, генерал І, вручив голові ЦК АБН, під звуки маршу, з прапори від шефа політичного відділу міністерства національної оборони, від шефа генерального штабу і від китайської молоді. В перших змаганнях триразового змагу за „Українську Чашу Свободи" військова дружина побила цивільну на 3 пункти (82:79) під час додаткової 5-хвилинної гри. Змагання в рямцях нормального часу (40 хв.) закінчилося ремісом на 69 пунктів.

У вівторок, 2-го липня Я. Стецько вручив дружині президента, мадам Чіянг Кайшек подарунок від українських жінок в Австралії та відбув з нею розмову в приміщенні китайської жіночої Антиагресорської Ліги.

Цього ж дня ген. Чіянг Чісн-жен, шеф політичного відділу міністерства оборони, вгостив голову ЦК АБН і членів Місії обідом, після якого Я. Стецько відбув із генералом Чіянг Чісн-женом розмову про можливості співпраці в галузі психологічної війни.

Ввечері влаштував прийняття в честь голови ЦК АБН проф. По, на якому були присутні пп. Ку Ченг-канг, д-р Пао Гуа-куо, проф. Лін, керівник 1-го відділу Куомінтангу, Чен Чісн-чунг, генерал Чанг і члени Місії.

Президент АБН під час свого перебування на Формозі відбув кілька ширших нарад із лідерами АПАКЛРОК, на яких були продискутовані різні точки співпраці поміж АБН-ом і китайською організацією Антикомуністичної Ліги Народів Азії.

Крім цього, Я. Стецько і члени Місії АБН відбули довшу розмову із американським амбасадором К. Ранкіном та з французьким амбасадором А. Болє.

Крім пресової конференції, Я. Стецько виголосив 3 промови, через 3 різні радіостанції, в українській мові в синхронізованому китайському перекладі. Ці промови були призначені для китайського народу та для народів поневолених комунізмом і червоною Росією.

Дня 6 липня голова АБН відкрив радіопередачі Місії АБН, призначені для населення Сибіру, в'язнів большевицьких концтаборів і для совєтських військ на китайському континенті.

Офіційний орган Куомінтангу помістив дня 1-го липня ц. р. обширну статтю п. заг.: „40 років національної боротьби України за свободу і самостійність проти совєтсько-російської тиранії" на підставі матеріялів Ліги Визволення України з Канади.

# Тарас Бульба в аргентинських „каміксах"

(сдо) „Патоурсіто", тижневий збірничок ілюстрованих історійок, які в ЗДА звуться „каміксами", що виходить в Буенос Айресі вже одинадцять років в сотках тисяч примірників, в числі 599 вмістив „Тараса Бульбу" за канвою відомої повісти М. Гоголя. Текст ілюстровано 75 образками (сімдесятшостий — сам Тарас Бульба — займає всю обгортку збірничка) на шести сторінках формату ін. 4°. Ілюстрував італієць Премінні. Треба йому віддати належне: виявив він підхе в чужинців знання українського козацького побуту. Навіть церкви, які тут фігурують, витримано в українському стилі — вони або трибанні або однобанні з типовими бароковими верхами. Бачимо тут і зразки гарних українських дерев'яних церков. Пробрання козаків і їх зовнішній вигляд і говорити не приходиться — вони цілком відповідають найкращим зразкам малюнків Рєпіна, Васильківського та інших нашних кращих малярів. Текст теж підібрано відповідний. Запорожці ідуть в наступ на поляків із кличами: „За Україну!", в іншому місці промова отамана: „...завтра ми вийдемо в похід рано. Ми покажемо цим собакам, кому належить Україна"... і інші в такому дусі. І тільки в передмові внесено трохи заміщання терміном „руський": „Козаки були незвичайним виявом руської сили. Вже відомо, що своїм неспокійним життям і безупинною боротьбою вони порятували Европу від берунних нападів, що були були б її зруйнували..." Але, загально кажучи, в усьому тексті витримано національно український характер польсько-українській війні, і закінчується текст „історійки" патетичними словами: „Так помер Тарас Бульба, законний син степів. Відтоді, як і перед тим, його кров і кров його народу вкрила землі України". І так ще раз, не зважаючи на сучасні зайві і непотрібні про нього суперечки, М. Гоголь поніс палке слово симпатії до героїчного українського народу в серця соток тисяч молодих читачів аргентинського „Патоурсіто".

# ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

**РІВЕРГЕД, Н. Й.** — Місячні збори В-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 256 у Рівергед, відбудуться в неділю, 14 липня, зараз по другій Сл. Божій, в церковній галі. Просяться всіх членів явитися, бо є важна справа до полагодження. — Ольга Недошитко, секр.

**ЙОНГСТАВН, О.** — Відділ 348 ім. Ольги Басараб, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 липня, о год. 5 по пол., в церковній галі, 526 W. Rayen Ave. Уряд просить всіх членів явитись на збори. На порядку: фінансовий звіт і пляни праці на будуче. — Марія Черніга, пр.; Марія Стахура, фін. секр.

**СКРЕНТОН, ПА.** — Тов. Над Збруча, Відд. 280, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю 14 липня о 2-ій год. по пол., в У. Т. Оседку, 440 Вайомінг Ев. Присутність членів обов'язкова. — О. Запоточний, предс.; Р. Рубльовський, секр.

**ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.** — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться 13-го липня о год. 7 веч. Є чеки дивіденд, прошу прийти і підписати їх. Позатим є деякі інші важні справи до полагодження. Ваша присутність є конечна. — А. Горохівський, предс.; І. Струк секр.

**ЙОНКЕРС, Н. Й.** — Т-во Подільська Січ, Відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14 липня, в залі Клюбу, 13 Washington St., о год. 2-ій по пол. На порядку справа пікніку, який хочемо урядити. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

**КЛІВЛЕНД, О.** — Т-во Запорозька Січ, Відд. 251. Місячні збори відбудуться в неділю 14 липня зараз по співанні Сл. Божій, в галі церковній, 2280 W. 7th. Просимо членів прийти по дивіденду. — В. Козир, пр.; Д. Шмагала, секр.

**КЛІВЛЕНД, О.** — Місячні збори В-ва св. ап. Петра й Павла, Відд. 102, відбудуться в неділю 14 липня в церковній залі, 2280 W. 7th, зараз по співанні Сл. Божій. На зборах можна буде відібрати чеки-дивіденду. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

**БАЛТИМОР, МД.** — В-во Пресвят. Троїці, Відд. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 липня, о год. 1:30 по пол., в У. Г. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Просяться всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглості. — З. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

**РАЧЕСТЕР, Н. Й.** — С-во Рожд. Преч. Богородиці, Відд. 36, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14 липня, о год. 2 по пол., в церковній залі. Просимо членів прийти на означений час. Контр. комісія здаватиме звіт за 6 місяців. Просимо прийти нових членів до Союзу і Сестрицтва. — Ева Геруля, пр.; Марія Шворц, кас.; С. Гуцька, секр.

**КЛІФТОН, Н. ДЖ.** — Т-во Укр. Січ, Відд. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 14 липня, о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі, 45-47 Гові Еве., Пасейк, Н. Дж. Просяться членів прийти на збори та вирівняти свої місячні належитості. Довгуючих членів упоминається, щоб вирівняли свої залеглі вкладки, бо в противному разі будуть суспендовані. — Управа.

**ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.** — В-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє всіх своїх членів, що місячні сходини відбудуться в неділю 14 липня о год. 6-ій веч. в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс вул. Просяться всіх місцевих і позамісцевих членів прибути для обговорення різних справ, а рівнож сплатити залеглі вкладки. — А. Хромяк, пр.; М. Палько, кас.; С. Лупащій, секр.

**НЮ ЙОРК, Н. Й.** — Піврічні і місячні збори Т-ва Зоря, Відд. 69, відбудуться в суботу 13 липня, в 8 год. веч., в залі св. Юрія залі ч. 5, 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. На зборах можна буде підняти чеки-дивіденду. — М. Ликтей, секр.

**МЕНВІЛ, Н. ДЖ.** — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 349, повідомляє своїх членів, що дня 14 липня о год. 2-ій по пол. о-бов'язково прийти на членські сходини до дому ветеранів на Вашингтон Ст., де крім звичайних справ делегація, що брала участь у Святкуваннях на Союзівці від 16 червня, поінформує всіх присутніх про перебіг Святкувань та зачитується відчитування з пам'яткової книги. — І. Гнідь, секр.

**НЮ ЙОРК, Н. Й.** — Піврічні збори Т-ва св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу 13 липня о год. 8 веч. в залі піврічні Укр. Кат. Вет. при 33 Іст 7 вул. В програмі зборів: фінансове звітування протоколу, звіти: фінансовий, Контр. ком. оплата, з перечитання кореспонденції. Буде роздача дивіденди. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — О. Марків, предс.; П. Лучанко, фін. секр.; М. Кравчук, кас.; І. Малець, рек. секр.

**СТ. ЛУЇС, МО.** — Управа Відділу 179 повідомляє своїх членів, що місячні збори не відбудуться тому, що в цю неділю гр.-кат. церква улаштовує пікнік. Хто з членів хоче вирівняти залеглі вкладки, може вплатити в суботу в У. Н. Домі під ч. 2838 Магнолія. — І. Назар, секр.

**ЕМБРІДЖ, ПА.** — В-во св. Николая, Відд. 276, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю 14 липня о год. 2 по пол. Просяться всіх членів прибути на збори, є важні справи до вирішення; по зборах буде перекуска, яку приготує наше Сестрицтво. — С. Іваницький, секр.

**ГАМТРАМК, МИЧ.** — Місячні збори Тов. ім. Мар. Шашкевича, 94 Відд., відбудуться в суботу, 13 липня, о год. 7-ій веч., в залі У. Д. К., 2376 Грейлінг. Просяться членів звернути увагу на зміненний час зборів. На зборах можна підняти чеки-дивіденду. — О. Кушнір, предс.; Е. Зубальський, фін. секр.; Н. Морозовський, кас.; М. М. рек. секр.



ТАРЗАН, ч. 3895. Пробивається.




Хоч Тарзан утік із в'язниці халупи, але не так-то легко було висмикнути з села кабулю.

Заалярмовані Туром вартові ось-ось вже мали замкнути брами!

Залишилася тільки мала надія. Тарзан швидко прийняв важливе рішення і продерся крізь браму, ще поки засунули засув.